

مستحبات خرید یا ساخت منزل جدید

حیدر حب الله

ترجمه: سعید نورا

سوال^۱: مردم هنگام خرید منزل جدید و نقل مکان به آن کارهایی انجام می دهند. آیا مستحباتی در این موضوع وجود دارد؟

پاسخ: هیچ شکی نیست که خرید منزل جدید و انتقال به آن یا ساخت منزل جدید از موجبات شکر خداوند تبارک و تعالی و حمد و ثنای اوست. انسان مومن با هر نعمت جدیدی که به او نازل می شود خداوند متعال را یاد می کند و این شکر همانطور که می تواند از طریق لفظ زبانی باشد همینطور می تواند از طریق یک عمل باشد با کمک کردن و یاری رساندن به دیگران و صدقه دادن به فقراء و مساکین و اطعام ایشان به عنوان تعبیری از شکر خداوند متعال در مقابل روزی که به او عطا کرده است و این مقدار، از امور واضح و روشن در شریعت اسلامی است.

اما امر بخصوصی نسبت به اعمال اختصاصی برای خرید منزل یا انتقال به آن نیافتیم جز آن چه که برخی از فقها در مورد برپایی ولیمه اشاره کرده اند امری که در برخی از نصوص و تعبیر به (الوکار) و (الوکیره) و (التوکیر) به آن اشاره شده است. اما اثبات استحباب خاص در این جا

---

^۱ حیدر حب الله، إضاءات فی الفكر والدین والاجتماع ۱: سوال ۱۸۸.

نسبت به این موضوع مشکل است جز بر اساس قاعده ی تسامح در ادله ی سنن که این قاعده ثابت نیست چون صدور روایاتی که در این امر آمده است ثابت نشده است.

در روایت سکونی به عنوان مثال که در کافی شیخ کلینی آمده از ابی عبد الله علیه السلام این چنین آمده است: قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «الوليمة في أربع: العرس والخرس، وهو المولود يعق عنه ويطعم، والإعذار وهو ختان الغلام، والإياب وهو الرجل يدعو إخوانه إذا أب من غيبته، وفي رواية أخرى أو توكير وهو بناء الدار وغيره»^۱.

اما این خبر صحیح نیست چرا که روایت دیگری که شیخ کلینی از آن سخن می گوید و در آن سخن از ولیمه هنگام ساخت منزل است سند آن مشخص نیست چون ممکن است همان سند اول باشد همچنان که ممکن است سند دیگری داشته باشد که توضیح داده نشده است. همچنان که وثاقت نقلی - طبق تحقیق - که در سند روایت اول آمده ثابت نشده است.

در روایت دیگری که شیخ صدوق در خصال و غیر آن با سند خود از انس بن محمد أبو مالک نقل می کند: عن أبيه، عن جعفر بن محمد، عن أبيه، عن جدّه، عن علي بن أبي طالب عليهم السلام، عن النبي صلى الله عليه وآله، أنه قال في وصيته له: «يا علي، لا وليمة إلا في خمس: في عرس أو خرس أو عذار أو وکار أو رکاز». اما این خبر نیز از لحاظ سندی به خاطر انس بن محمد که مردی کاملاً مجهول است، ضعیف است.

در خبر سومی شیخ صدوق در کتاب معانی الأخبار با سند خود از ابی عبد الله رازی از موسی بن بکر نقل می کند. قال: قال أبو الحسن الأول عليه السلام: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «لا وليمة إلا في خمس: في عرس، أو عذار، أو وکار، أو رکاز»، این خبر نیز به لحاظ سندی ضعیف است به خاطر وجود سجادة و موسی بن بکر که وثاقت هیچ یک ثابت نشده است.

---

۱ ترجمه: «رسول خدا فرمودند: ولیمه برای چهار چیز است: عروسی و خُرس (که همان سور عقیقه است) و اعذار (که ختنه است) و ایاب (سور بازگشت از سفر است که برادران دینی اش را دعوت می کند) و در روایتی دیگر توكير (که همان بنای منزل و غیره است)».

بنابراین، انجام هر عملی از کارهای نیکی که انسان هنگام انتقال به منزل جدید انجام می دهد مثل برپایی جلسه ای برای قرائت قرآن کریم یا مجلس عزای امام حسین یا مانند آن را باید با نیت استحباب مطلق که شامل این حالت می شود، انجام دهد آن هم بر فرض ثبوت استحباب آن این چنین. ولی نیت استحباب خاص آن نسبت به حالت خرید منزل جدید به همین عنوان صحیح نیست.